
Groddjursinventering i Kalleberga

- Inför planarbete på delar av fastigheten
Kalleberga 8:198, Ronneby kommun

Bettina Ekdahl, Marika Stenberg, april 2023

På uppdrag av: Ronneby kommun

Ekoll AB

Titel: Groddjursinventering i Kalleberga, inför planarbete på delar av fastigheten Kalleberga 8:198, Ronneby kommun

Beställare: Ronneby kommun

Uppdragsansvarig: Marika Nyström, Ronneby kommun

Författare: Bettina Ekdahl, Marika Stenberg, Ekoll AB

Foton: Ekoll AB

Bakgrundskartor: © Lantmäteriet

Omslagsbild: En av våtmarkerna som inventerats (våtmark 3, figur 1)

Bakgrund och syfte

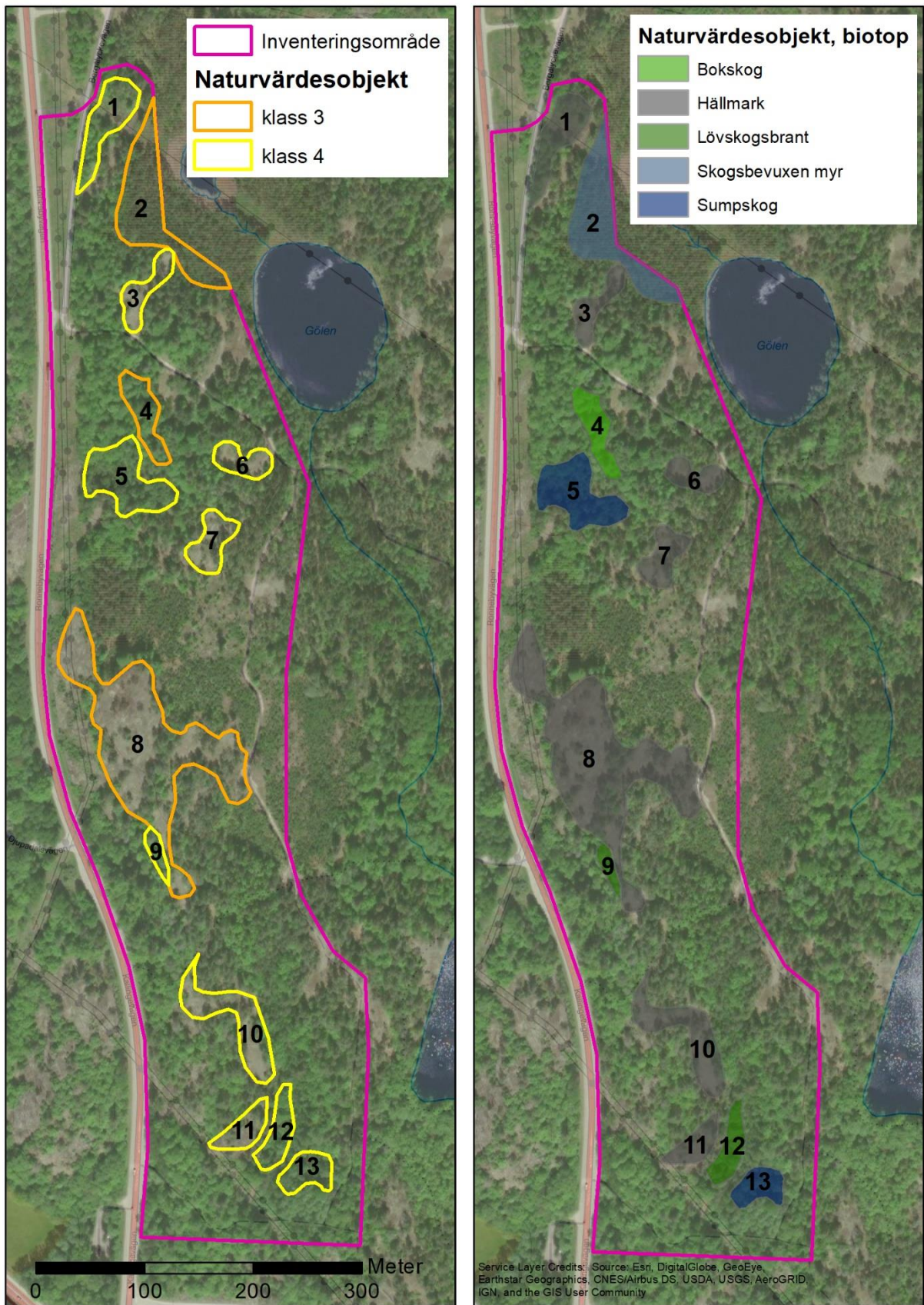
Ekoll AB har på uppdrag av Ronneby kommun gjort en inventering av groddjur på delar av fastigheten Kalleberga 8:198, Ronneby kommun (figur 1). Bakgrunden till inventeringen är att Ronneby kommun avser att uppföra en ny räddningsstation. Inventeringen av groddjur syftade till att undersöka om befintliga våtmarker som berörs av planen är lämpliga lekvattnen för groddjur och dokumentera antalet eventuellt lekande groddjur och bedöma vattnens betydelse för de förekommande arternas bevarandestatus och hur planen eventuellt påverkar arternas bevarandestatus.

Figur 1. Karta över inventerade våtmarker.

Groddjursinventeringen har föregåtts av en naturvärdesinventering (se referenslista). I naturvärdesinventeringen pekades naturvärdesobjekt 5 och 13 (sumpskogar, figur 2) och ett värdeelement (en stensatt damm) ut som områden där groddjur kan förekomma. Våtmarksområde 1 (figur 1) är det utpekade värdeelementet och våtmarksområde 2 och 3 (figur 1) omfattas av naturvärdesobjekt 5 (sumpskog, figur 2). Våtmarksområde 4 består av ett område med skogbeklädd kärrtorv som håller vatten delar av året mellan naturvärdesobjekt 5 och naturvärdesobjekt 8. Trots att våtmarksområde 4 inte är utpekad som ett naturvärdesobjekt utan bedöms som ett område med lågt naturvärde kan det ha betydelse för groddjur och har därför inkluderats i inventeringen.

Naturvärdesobjekt 13 bedöms inte påverkas negativt av föreslagna placering av räddningsstationen och har därför enligt uppdraget inte omfattats av groddjursinventeringen.

Figur 2. Karta över naturvärdesobjekt och biotoper från Naturvärdesinventering i Kalleberga, Ronneby kommun 2022.

Aktuella groddjursarter

De groddjursarter som förekommer i närområdet och som skulle kunna nyttja inventeringsområdets våtmarker som lekvatten är vanlig groda, åkergroda, långbensgroda, vanlig padda, större vattensalamander och mindre vattensalamander. Åkergroda, långbensgroda och större vattensalamander är fridlysta enligt 4 a § artskyddsförordningen och vanlig groda, vanlig padda och mindre vattensalamander är fridlysta enligt 6 § artskyddsförordningen. Alla dessa groddjursarter är lämpliga att inventera i mitten av april eftersom de alla är aktiva under sin lek denna tid på säsongen.

Om fridlysning

Alla groddjursarter i Sverige är fridlysta enligt artskyddsförordningen.

Fridlysningsbestämmelserna skiljer sig något åt beroende på vilken art det är frågan om. Arter som finns upptagna i art- och habitatdirektivets bilaga IV har ett gemensamt bevarandebestånd inom EU och har därför ett starkare skydd enligt 4 a § artskyddsförordningen. För dessa arter innebär fridlysningsbestämmelserna förbud att:

1. *avsiktligt fånga eller döda djur,*
2. *avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder,*
3. *avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och*
4. *skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser. Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.*

För arter som inte finns upptagna i art- och habitatdirektivets bilaga IV gäller fridlysningsbestämmelserna enligt 6 § artskyddsförordningen vilket innebär förbud att:

1. *döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar, och*
2. *ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon.*

Den största skillnaden mellan 4 a § och 6 § är att arternas livsmiljöer även är skyddade i 4 a §. Det finns även en striktare praxis kring bestämmelserna i 4 a § som gäller sedan det uppmärksammade målet ”skydda skogen” från den 4 mars 2021 där EU-domstolen underkände den tidigare svenska tolkningen av EU:s artskyddsbestämmelser i art- och habitatdirektivet. Svensk praxis innebär då att artskyddet endast omfattade arter som är hotade eller vars bevarandestatus på populationsnivå riskerade att påverkas negativt. EU-domstolen menar att art- och habitatdirektivet syftar till att även skydda enskilda individer även om artens bevarandestatus inte riskerar att påverkas negativt. Praxis för 6 § är dock att det ska finnas en risk att artens bevarandestatus ska påverkas negativt.

Inventering

Inventeringen följde de standardmetoder som finns i Sverige för inventering av de berörda arterna (enligt referenslista).

Groddjuren inventerades den 11 april där ett dagbesök först genomfördes för att leta efter rom av vanlig groda, åkergroda, långbensgroda och vanlig padda och eventuellt lekande djur. Därefter genomfördes ett nattbesök för att leta efter nattaktiva större vattensalamander och mindre vattensalamander med hjälp av en stark pannlampa. Alla våtmarkernas strandkanter följdes runt för att kunna räkna observerade individer och rom.

Resultat

Inga groddjur observerades i någon av våtmarkerna. Inte heller några kringströvande groddjur på väg till våtmarkerna observerades under de två besöken. Våtmarkerna bedöms inte heller vara lämpliga för groddjur eftersom våtmarkerna är kraftigt beskuggade, hyser ett tjockt lager organiskt material och därmed riskerar syrebrist, bedöms vara för grunda och torka ut för snabbt för att ynglen ska hinna utvecklas i tid. Den kraftiga beskuggningen gör att vattnet inte värms upp vilket hade missgynnat yngelutvecklingen. Dessutom bedöms våtmarkerna ha relativt låga pH-värden eftersom stora delar av dem är täckta av vitmossa i botten, ett mossläkte som frodas i surare markförhållanden. Groddjursrom tål inte allt för sura vattenförhållanden. Figur 3 visar en vy över respektive våtmark.

Figur 3. Foto på respektive lokal. Uppifrån från vänster: våtmark 1, våtmark 2, våtmark 3 och våtmark 4. Foton tagna 11 april 2023 då vattennivåerna i området var väldigt höga.

Slutsatser

Sammanfattningsvis visar denna undersökning att berörda våtmarker inte är lämpliga som lekvatten och fungerar inte som reproduktionslokaler för groddjur. Därmed bedöms bevarandestatusen för samtliga aktuella groddjursarter inte påverkas negativt om en eller flera av våtmarkerna måste tas bort för att kunna genomföra planerade åtgärder för räddningsstationen. Inventeringsområdet bedöms inte heller vara någon viktig spridningskorridor för aktuella arter och omfattningen av den bebyggelse som planeras bedöms inte heller påverka groddjurens spridningsmöjligheter till och från andra lokaler.

Eftersom våtmarkerna och lokalerna inte bedöms vara livsmiljöer för groddjur och eftersom inga groddjur observerades under deras lekperiod bedöms planerna inte orsaka något dispensärende gällande groddjur.

Referenslista

Hallengren, A., Blank, H. 2010. Manual för uppföljning i skyddade områden – Skyddsvärda däggdjur, samt grod- och kräldjur. Version 4.0. Naturvårdsverket

Ekdahl, B., Stenberg, S. 2022. Naturvärdesinventering i Kalleberga, Ronneby kommun. Ekoll AB.